

Het weekritme van Nederland

- **Het betaalgedrag van Nederlanders volgt een stabiel weekpatroon in pinuitgaven.**
- **Zaterdag is veruit de drukste dag, terwijl zondag en maandag consequent de rustigste dagen zijn.**
- **Het ritme verschilt sterk tussen leeftijdsgroepen: jongere Nederlanders geven vooral uit op zaterdag en hebben een beperkte terugval op zondag, terwijl ouderen op vrijdag het meeste uitgeven en de zondag een zeer sterke terugval kent.**
- **Juist deze voorspelbaarheid maakt transactiedata waardevol als economische indicator: afwijkingen van het normale weekritme kunnen vroegtijdig wijzen op veranderingen in consumentengedrag.**

Jeannine van Reeken-van Wee
Senior Econoom en Data Scientist
jeannine.van.reeken@nl.abnamro.com

Nederland terug in het ritme

Aan het einde van de vakantieperiode keert Nederland weer terug naar het normale ritme. Werk, school en dagelijkse routines komen weer op gang, en daarmee ook het vertrouwde patroon in onze uitgaven. Maar hoe ziet zo'n normale weekdag er eigenlijk uit in ons betaalgedrag? Op individueel niveau kan dat sterk verschillen: de ene week doen we grote boodschappen in het weekend, de andere week gaan we uit eten of blijven we juist thuis. Maar tel miljoenen betalingen bij elkaar op, en er ontstaat een duidelijk beeld. Dan wordt zichtbaar dat Nederland een herkenbaar weekritme heeft, met vaste pieken en dalen.

In deze publicatie kijken we naar PIN-transactiedata van 27 'normale weken' in 2025: weken zonder officiële feestdagen en buiten de schoolvakanties (zie de onderzoeksopzet voor meer informatie). Denk daarbij aan betalingen in de supermarkt, horeca, kledingwinkels of bij tankstations. Daaruit blijkt dat Nederland een duidelijk dag-van-de-weekritme heeft. Vrijdag en vooral zaterdag zijn de drukste uitgavendagen; zondag en maandag blijven juist achter. En achter dat nationale patroon schuilt nog iets interessants: jong en oud bewegen in een ander ritme. De stabiliteit van het grote aantal transacties maakt het economisch waardevol. Het kennen van het normale weekritme helpt om veranderingen in consumentengedrag sneller te signaleren. Als consumenten plots op andere dagen of in andere mate gaan besteden, kan dat een vroeg teken zijn dat er economisch iets verandert.

Vrijdag en zaterdag zijn de piekdagen

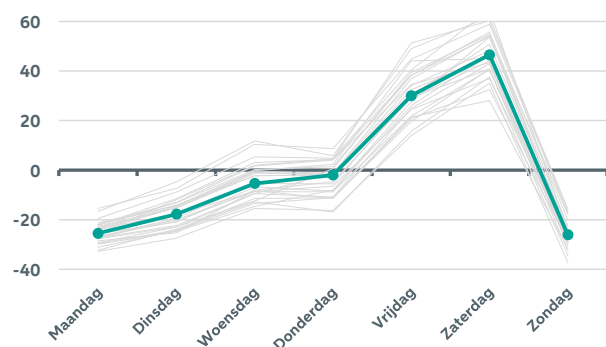
De week begint rustig: op maandag en dinsdag wordt relatief weinig uitgegeven. Woensdag en donderdag vormen de middenmoot, met uitgaven vergelijkbaar aan een typische dag. Vervolgens lopen de uitgaven op. Op vrijdag nemen de bestedingen fors toe en op zaterdag bereikt het betaalverkeer zijn wekelijkse hoogtepunt: de pinuitgaven liggen dan ruim 46 procent boven een typische dag. Op zondag keert de rust terug en vallen de uitgaven weer terug tot ongeveer een kwart onder normaal.

Ook per afzonderlijke week blijft dit ritme goed zichtbaar. De verschillen tussen weekdagen zijn groter dan de verschillen tussen weken. Hoewel de cijfers niet zijn gecorrigeerd voor seizoensinvloeden, prijseffecten of betaaldag-effecten, is het patroon opvallend stabiel. Maandag en zondag bewegen relatief dicht bij elkaar; op vrijdag en zaterdag lopen de uitgaven meer uiteen. Op die dagen is de consumptie dus niet alleen het hoogst, maar ook het meest wisselend.

Dus hoewel individuele keuzes verschillen van week tot week, ontstaat voor Nederland als geheel een heel herkenbaar collectief ritme. Het moment van gelduitgeven hangt samen met de beschikbare vrije tijd. Doordeweeks gaan werk, school en andere verplichtingen vaak voor. In het weekend is er meer ruimte voor winkelen, horeca en sociale activiteiten.

Nederland kent een stabiel weekritme,

% Afwijking ten opzichte van gemiddelde typische dag

Bron: ABN AMRO Economisch Bureau

... met sterke verschillen tussen leeftijdsgroepen

% Afwijking ten opzichte van gemiddelde typische dag per leeftijdsgroep

Leeftijdsgroep	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag	Zaterdag	Zondag
Leeftijdsgroep: 18-25	-17	-15	-10	-6	18	36	-6
Leeftijdsgroep: 26-35	-20	-21	-11	-10	22	49	-9
Leeftijdsgroep: 36-55	-28	-24	-7	-10	30	58	-17
Leeftijdsgroep: 56-70	-26	-15	-2	2	38	45	-41
Leeftijdsgroep: 70+	-24	3	11	21	37	13	-62

Bron: ABN AMRO Economisch Bureau

Jong en oud leven in een ander ritme

Alle leeftijdsgroepen kennen een herkenbaar weekritme, maar deze ritmes verschillen van elkaar. De maandag is het meest vergelijkbaar voor alle groepen. Dit is voor iedereen een dag waarop relatief weinig wordt uitgegeven. Bij de jongvolwassenen zijn de verschillen tussen weekdays relatief klein. De uitgavenpiek ligt op zaterdag, met bestedingen die 36 procent boven een gemiddelde dag uitkomen. Naarmate de leeftijd stijgt, wordt die zaterdagpiek steeds sterker. Bij 36- tot 55-jarigen liggen de uitgaven op zaterdag zelfs bijna 60 procent boven het gebruikelijke niveau. Nederlanders tussen 56 en 70 neemt de zaterdag piek iets af, terwijl voor de 70-plussers hun hoogste uitgavenniveau al op vrijdag wordt bereikt. De uitgavenpiek schuift daarmee langzaam van zaterdag naar vrijdag. Dit patroon past bij verschillen in werk- en vrijetijdsbesteding tussen generaties. Terwijl werkenden hun aankopen vooral in het weekend concentreren, lijken jongvolwassenen en ouderen hun uitgaven meer over de week te spreiden.

Bij het afsluiten van de week zijn de verschillen tussen de leeftijden het grootst. De zondagsuitgaven van jongvolwassenen tussen 18 en 25 jaar liggen slechts 6 procent onder hun normale uitgavenniveau, terwijl dit oploopt tot 62 procent bij 70-plussers. Naarmate de leeftijd stijgt, neemt de terugval in uitgaven op zondag dus sterk toe. Mogelijk speelt daarbij mee dat ouderen relatief meer besteden aan dagelijkse boodschappen, waarvoor de mogelijkheden op zondag beperkter zijn, terwijl jongeren vaker uitgeven aan horeca en vrijetijdsactiviteiten. Ook wonen ouderen vaker buiten de grote steden, waar winkels op zondag minder ruim geopend zijn, en groeiden zij vaker op met de zondag als traditionele rustdag.

Conclusie

Het betaalgedrag van Nederlanders volgt een stabiel ritme. Vrijdag en vooral zaterdag zijn structureel de drukste uitgavendagen, terwijl maandag en zondag juist achterblijven. Verschillende leeftijdsgroepen kennen hun eigen herkenbare weekritme. De voorspelbaarheid van vele mensen samen maakt transactiedata waardevol als snelle economische indicator. Wanneer de dagelijkse uitgaven plotseling afwijken van het normale patroon, kan dat een eerste signaal zijn dat consumenten hun gedrag aanpassen. Door transacties te corrigeren voor dag-van-de-week-effecten kunnen veranderingen in de consumptie sneller worden herkend, mogelijk nog voordat deze zichtbaar worden in traditionele macro-economische statistieken.

Daarnaast laten de resultaten zien dat een uniforme weekdaycorrectie niet altijd volstaat. Omdat het uitgavenritme sterk verschilt tussen leeftijdsgroepen, is een leeftijdsspecifieke correctie essentieel wanneer we willen begrijpen welke groepen het eerst reageren op economische schokken.

Data:

In de publicatiereeks genaamd “Transactie Trends” delen wij relevante economische inzichten vanuit onze ABN AMRO geaggregeerde en geanonimiseerde transactiedata. Wij gebruiken transactiedata om economische stromen beter inzichtelijk te krijgen. We gebruiken voor statistisch onderzoek alleen geaggregeerde data en geanonimiseerde data. De uitkomsten van het onderzoek zijn niet te herleiden tot een natuurlijk persoon en uitsluitend bestemd voor onderzoek naar economische trends.

Definities, methode & panel selectie:

Voor deze studie hebben we ons gericht op de PIN betalingen in Nederland. Voor de definitie van een huishouden koppelen wij alle rekeningen die via een gezamenlijke rekening met elkaar verbonden zijn. Wij nemen alleen transacties mee van huishoudens die actief gebruik maken van hun betaalrekening. Dit betekent dat ze minstens 5 transacties in scope van onze analyse per maand hebben gedurende 2025. Voor de indeling naar leeftijd kijken wij naar de leeftijd op 1 januari 2025. In het geval van twee personen in een huishouden kijken we naar de gemiddelde leeftijd.

In de analyse nemen we uitsluitend volledige weken mee, van maandag tot en met zondag, zonder officiële feestdagen en buiten de schoolvakanties. We presenteren de afwijking ten opzichte van een typische dag. Hiervoor berekenen we eerst de mediane uitgaven per weekdag. Vervolgens definiëren we een typische dag als het gemiddelde van deze mediane uitgaven.

Team Nederland en Transactiedata onderzoek

Jan-Paul van de Kerke, Hoofd Economisch Onderzoek Nederland | jan-paul.van.de.kerke@nl.abnamro.com

Jeannine van Reeken – van Wee, Senior Econoom / Data Scientist | jeannine.van.reeken@nl.abnamro.com

Aggie van Huisseling, Senior Econoom Nederland | aggie.van.huisseling@nl.abnamro.com

Mike Langen, Senior Woningmarkt Econoom | mike.langen@nl.abnamro.com

Philip Bokeloh, Senior Econoom Nederland | philip.bokeloh@nl.abnamro.com

Finn Blokker, Data Scientist | finn.blokker@nl.abnamro.com

Zarir Madan, Data Scientist | zarir.madan@nl.abnamro.com

DISCLAIMER

This document has been prepared by ABN AMRO. It is solely intended to provide financial and general information on economics. The information in this document is strictly proprietary and is being supplied to you solely for your information. It may not (in whole or in part) be reproduced, distributed or passed to a third party or used for any other purposes than stated above. This document is informative in nature and does not constitute an offer of securities to the public, nor a solicitation to make such an offer.

No reliance may be placed for any purposes whatsoever on the information, opinions, forecasts and assumptions contained in the document or on its completeness, accuracy or fairness. No representation or warranty, express or implied, is given by or on behalf of ABN AMRO, or any of its directors, officers, agents, affiliates, group companies, or employees as to the accuracy or completeness of the information contained in this document and no liability is accepted for any loss, arising, directly or indirectly, from any use of such information. The views and opinions expressed herein may be subject to change at any given time and ABN AMRO is under no obligation to update the information contained in this document after the date thereof.

Before investing in any product of ABN AMRO Bank N.V., you should obtain information on various financial and other risks and any possible restrictions that you and your investments activities may encounter under applicable laws and regulations. If, after reading this document, you consider investing in a product, you are advised to discuss such an investment with your relationship manager or personal advisor and check whether the relevant product –considering the risks involved– is appropriate within your investment activities. The value of your investments may fluctuate. Past performance is no guarantee for future returns. ABN AMRO reserves the right to make amendments to this material.

© Copyright 2026 ABN AMRO Bank N.V. and affiliated companies (“ABN AMRO”)